

Abonamentul:

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 fr., $\frac{1}{2}$
an 9 fr., $\frac{1}{4}$ an
4 fr. 50 cm.

Foae apare în fiecare
Sâmbătă.

Unirea

Inserțiuni:

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oară 12 fl., a treia
oară 10 fl.!

Tot ce privește foaia,
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirei”
în
Blaj.

Foaie bisericească-politică.**Anul XV.****Blaj 27 Maiu 1905.****Numărul 21.****Puncte de orientare.**

— Articol din afară. —

III.

(Cn.) Pentru ca să-și poată împlini biserica chemarea sa, are trebuință în mare măsură și de mijloace materiale. Statul ca o mamă bună pe baza principiului de egalitate și reciprocitate ar trebui să tracteze și ajute deopotrivă toate confesiunile. În realitate însă pentru unele este mamă bună, prea bună; iară pentru noi este mamă mașteră, foarte mașteră.

Noi suntem caracterizați în viața socială ori ca modești, ori ca... să mă exprim cu un termen vulgar,.... proști. În politică apoi suntem caracterizați ca slăbănogi, ori ca neenergici. Și așa și este!

Noi cu toate că pe baza art. de lege XX. din 1848, §. 3. și 53 din 1868 avem drept, totuși pentru trebuințele noastre bisericești școlastice sau nu pretindem nimic, sau pretindem puțin, ca și acest puțin apoi să nu ni-l dea. Și așa toate greutatele le punem în spatele credincioșilor de-a dreptul, cari abia le mai pot suporta. La stat plătesc oamenii de frică bucuroși. Că cum și cât de bucuroși plătesc pentru trebuințele bisericești-scolastice, vor putea spune numai preoții din cura animarum. Poporul de-a dreptul, ne-mijlocit, plătește pe preot și pe învățător; el susține biserica și școala în foarte multe parochii cu repartiții mari și grele. Și văzând atâtea dări, apoi nu-i mirare, dacă se îngrozește de ele și lucră să se scape cât poate de ele. De aici vin de multe ori frecări, certe, neînțelegeri între preot și popor. De aici vine apoi, că poporul nu vrea să mai vadă în preotul său pe părintele sufletesc pe lângă toate capacitările, fără pe executorul său.

Nu așa lucră alte biserici. Scopul lor este ca intru cât se poate să cruțe pe credincioșii lor de cheltuieli directe pentru trebuințe bisericești-scolastice.

Spre atingerea scopului acestuia se folosesc de mijloacele cele mai practice. De o parte prin ziaristică bine redactată pregătesc spiritele pentru cauzele lor; de altă parte prin memorande bine motivate, pretind dela dietă ajutor din visteria țării pentru trebuințele lor bisericești-scolastice.

Trăim în lumea realizinului, când cuvintele bombastice, frumoș sunătoare nu se prea prind, și pentru aceea recurg la alt mijloc, cu mult mai mult vorbitor: la *statistica*. Cifrele acelea seci vorbesc tare mult!

Și cum-că așa este, dovedește acum mai proaspăt „*Memorandul bisericeii reformate și evanghelice lut. din Ungaria pentru executarea art. de lege XX. din 1848*, redactat din însărginarea numitelor biserici de baronul Bánffy D. și Dr. Báltik Fr. și depus pe masa dietei.

Acest memorandum cuprinde în sine toate gravaminele bisericilor protestante din Ungaria pentru executarea nedreaptă a art. de lege XX. din 1848, §. 2. și §. 3. completați prin art. 53 din 1868, art. 32—1875, art. 30—1883, art. 43—1891, art. 26—1893, art. 27—1894. și 14—1898 și se împarte în două părți. Partea I. cuprinde în 6 puncte pe larg descrise gravaminele, cari doresc a se îndrepta pe baza realizării depline a principiului reciprocității și egalității (§. 2).

În partea II. stătorește principiul, pe care doresc a-l realiza cu privire la dotarea materială a bisericeii, exprimând și în cifre suma dotării, pe care o doresc și o pretind pe baza reciprocității (§. 3) în 7 puncte.

Permit, cum-că amândouă părțile sunt concepiate cu date statistice uimitoare; și nu pot în destul admira râvna și stăruința lor în astă direcție și a nu o recomanda și noue.

Vremea și spațul nu-mi permit a mă estinde mai pe larg la amândouă părțile. Totuși spre orientare aflu tare de lipsă a tracta pe scurt în cifre partea a II. cu privire la dotare, ca să se vadă cum pregătesc alții lucrurile înainte? cum compun statistici? și cât

de bine pregătiți pășesc în publicitate cu pretensiunile lor?

În an. 1902 au primit bisericele protestante din Ungaria pentru toate trebuințele lor bisericești-scolastice din visteria țării sub titlul ajutor de stat suma de: 3.321.108 cor. 48 fl.

Pe lângă aceasta sumă mai cer acum:

- | | |
|--|---------------------|
| I. Pentru ușurarea credincioșilor de repartitie bisericească, anual | 2.100.000 |
| II. În lipsă de alte fonduri ca spese de administrare bisericească anual | 700.859.80 |
| III. Salarele preoților lor, fiind întregite din visteria țării, la suma de 1600 cor. amăsurat art. de lege 14 din 1898, acum mai cer pentru preoți 5 quinquenale de câte 200 cor. Suma anuală | 1.533.100 |
| IV. Spre ajutorarea fondului de pensionare a preoților anual | 567.287 |
| V. Pentru instrucția religiunii la catecheți anual | 250.000 |
| VI. Spre scopuri culturale și umanitare | 620.000 |
| Suma | 9.092.355.28 |

La această sumă mai sunt a se adauge încă spesele nespecificate din punctul VII. pentru ridicarea unei facultăți teologice protestante la universitatea din Budapesta. Și așa nu vom esagera socotind suma pretensiunilor la titlul dotării anuale din visteria țării la cifra de 9 $\frac{1}{2}$ milioane cor. Toate acestea ca să nu se îngreune peste măsură credincioșii. O sumă modestă aceasta în vederea meritelor culturale, humanitare și patriotice a bisericeii protestante. (!)

Și noi?... cum stăm noi? la chestiunea deschisă.



Expoziție etnografică și istorică culturală la Sibiu.

Comitetul central al Asociației pentru literatura și cultura poporului român, a hotărât încă în iarnă, ca cu prilejul deschiderii Muzeului, ce să va întâmpla la vară, să aranjeze și o expoziție. Și pentru organizarea acesteia a emis o comisie, care și-a ales president pe dl I. St. Șuluțu, secretari pe domnii L. L. Lăpădatu și Romul Simu și director pe dl Dr. Cornel Diaconovich. Despărțământul Sibiu a delegat din partea sa pe dnii Dr. L. Lemény și St. Stroia.

În ședința dela 29 April n. comisia prezintă programa și regulamentul expoziției, cari să primesc și să dispune începerea lucrărilor pregătitoare.

În următoarele publicăm programa aceasta, deși ne răpește o mulțime de spaț, și din partea noastră recomandăm cetitorilor nostri cu toată insistența să se iele cât mai mulți parte la ea pentru că succesul ei va fi o mândrie a noastră a tuturor.

Partea etnografică.

Desp. A. Situațiunea geografică, viața comunală și casele Românilor din țară.

Sect. I. Situațiunea geografică.

(§. 1.) 1. *O hartă etnografică* a Ungariei, după posibilitate în relief, va prezenta teritoriul locuit de Români. Comitatele cu populațiune românească se vor distinge prin o culoare mai vie, în diferite nuanțe după proporția dintre locuitorii români și neromâni (0—25, 25—50, 50—75, 75—100%).

Să vor expune apoi și alte harte etnografice, în diferite edițiuni disponibile, cari vor arăta teritoriul ce-l ocupă întreg elementul românesc.

(§. 2.) 2. *Tablouri grafice* vor prezenta cuota Românilor în populațiunea țării și în comparație cu

celelalte popoare conlocuitoare, apoi creșterea numărului lor după recenziunile ce să fac din 10 în 10 ani.

Pentru aceste tablouri se vor lua de bază datele oficiale ale serviciului statistic al țării, după publicațiunile editate de acesta.

(§. 3.) De procurarea hartelor și datelor necesare, precum și aranjarea acestui despărțământ va îngriji biroul Asociației.

Sect. II. *Viața comunală.*

(§. 4.) 1. *Partea istorică.* Aci se vor expune:

a) documente și diplome vechi, ce privesc istoria comunelor, mai cu seamă înființarea și privilegiile lor precum și fazele mai însemnate prin cari au trecut ele; apoi statute, concluse (hotăriri), conspecte, registre, matricule, rațiodinii, bugete și alte documente vechi despre organizarea comunelor, funcționarii și reprezentanții lor, despre familiile și locuitorii lor, despre edificii, vite, etc., despre impozite, taxe și alte contribuții comunale, cu deosebire despre contribuții pentru scopuri culturale și filantropice, despre starea instrucțiunii, etc., în fine planuri și conscripțiuni (ocolnițe) vechi ale comunelor;

b) acte, statute și alte documente despre țehuri și tovărășii (însoțiri) comunale de odinioară, despre ramii de industrie și negoț, ce au purtat locuitorii lor și în genere despre ocupațiunea locuitorilor;

c) obiecte vechi, cari privesc viața și obiceiurile din trecut (embleme, steaguri, lăzi, răvașe, table, sigile, uniforme, etc.), în fine

d) tablouri vechi cu vederi ale comunelor și ale eventualelor fortărețe (cetățui, întărituri, ce au aparținut lor.

(§. 5.) 2. *Stările actuale.*

a) din fiecare despărțământ al Asociației cel puțin câte un tablou fotografic al unei comune caracteristice de pe teritoriul său, prezentând vederi generale ori o stradă sau piață principală cu grupuri de popor (acestea eventual și în tablouri separate);

b) planuri ale comunelor și ale hotarelor lor după starea de azi;

c) date și ilustrațiuni despre instituțiuni comunale filantropice, culturale etc. (despre spitaturi, azile de săraci și de copii, despre școli, despre fonduri, ce servesc acestor scopuri, despre reuniuni, etc.).

Tot în secțiunea aceasta se vor expune monografi și istorii ale comunelor și orașelor, diplome de nobili, etc.

(§. 6.) Despărțământele Asociației sunt cercetate a procura în cadrul bugetelor lor tablourile fotografice amintite sub p. 2 a); mai departe sunt invitate ca în scopul colectării obiectelor înscrise sub celelalte puncte ale acestui capitol să se adreseze la primăriile respective membrii din primăriile acelor comune și orașe, dela cari să poată spera, că vor participa la expoziție, precum și alți bărbați, cari sunt în posesiune de asemenea obiecte de expus, sau pot expone expunerea lor.

(§. 7.) Cu aranjarea și înzestrarea acestui despărțământ se încredințează dl. Ștefan Stroia.

Sect. III. *Casele țărănilor români.*

(§. 8.) Pentru această secțiune se va cere dela fiecare despărțământ al Asociației:

1. *fotografia* cel puțin a unei case țărănești mai caracteristice, cu zidurile laterale și eventual cu un plan al intravilanului întreg.

Casele vechi (de preste 100 ani) câte să mai găsească, se vor fotografia pentru expozițiune, atât în totalitatea lor, cât și detaliile mai caracteristice. După posibilitate se vor comunica numirile obicinuite în comună pentru singuraticile părți ale construcțiunii, apoi date despre vechimea caselor.

2. *Planuri de case* țărănești.

(§. 9.) Pentru teritoriul unde „Asociațiunea“ nu are despărțământ, se va face un apel la alte instituțiuni și eventual și la particulari, în ori ce caz și la adresele următoare:

a) pentru comitatul Arad, la Asociațiunea aradană;

b) pentru Maramurăș, la Asociațiunea de acolo;

c) pentru districtele fostului conținu militar, la comunitate de avere din Caransebeș și la repre-

FEUILLETON

Despre unele obiceiuri rituale.

Disertație ținută în sinodul protopopesc în Petroșeni la 13 Aprilie n. 1905.

Iubiților Frați în Hristos!

Luând asupra-mi sarcina, cu care m'ati angajat în anul trecut, de a ține o disertație în sinodul protopopesc, la care ne-am adunat astăzi, mi-am pus întrebarea: cu ce subiect măși putea achița, spre a satisface așteptările tuturor membrilor acestui venerat sinod? și fără multă heșitare mi-s'a ivit răspunsul, că lăsând de data asta temele dogmatice ori morali, să ne ocupăm câte-va momente cu viața pastorală, la căreia suntem chemați atât preoții cât și învățătorii, întru povățuirea poporului nehe încredințat, spre a ajunge cu acest popor la mântuirea sufletelor și a trupurilor. Nu vă vom ostehi deci atențiunea cu vre-o tractare teoretică abstractă din teologia dogmatică, carea încă nu de puțin folos ni-ar fi noue, mai cu samă acum în timpul acesta de crasă necredință; nici vom percurge vre-un tractat din teologia morală, cu toate că arzătoare e lipsa noastră și pe acest teren, mai ales dacă vrem să ne dăm sama despre materialismul și destrăbălarea, de cari e sdruncinată societatea de astăzi, și de cari cu durere-trăbuie să constatăm, că nici chiar preoții și învățătorii, acesti „sarea pământului“ și „lumina lumii“ nu

sunt scutiți. Ci vă vom invita la o conversație frățească despre viața noastră pastorală, și din aceasta mă vom restringe la unele obiceiuri și prescrie rituali, cari ne sunt așa zicând până noastră cea de toate zilele. Să nu așteptați însă dela mine vre-un tractat sistematic și complet despre variatul și frumosul nostru rit, căci spre așa ceva nici pfterile mele nu corespund, dar nici cadrul restrins al adunării noastre nu e acomodat.

I. În biserica creștină, îndată dela înființarea ei prin dumnezeescul Mântuitor, s'au introdus cele 7 sacramente, ca mijloace ale darului dumnezeesc, și spre administrarea acestora diferite forme și ceremonii întocmite notei universalității sau catolicității acestei biserici, carea nu pentru o națiune numai, ca bună oară biserica jidovească în legea veche, ci pentru toate națiunile pământului s'au întemeiat „pe piatra unghiulară, carea este Hristos“. Pe lângă sacramente s'au mai introdus spre propășirea vieții creștinești diverse sacramentale, și pe baza instituțiunii dumnezeesci, ca centru al cultului s'au compus de către Sfinții Părinți sfânta și dumnezească liturgie. Și nimenea nu e în stare a ne descrie așa de frumos sublimitatea cultului din biserica creștină a legii nouă față de cultul jidovesc din legea veche ca s. Ap. Pavel, care în epistola către Evrei c. 9 v. 10—12 ast-fel scrie: „*Fost-au ce e drept și în legea veche ceremonii, cari constau în mâncările și beuturile prescrie, în diferite spălări și obiceiuri trupesti, dar acestea au fost rânduite până la vremea îmbunătățirii, Hristos însă arhiereul bunurilor viitoare arătându-să, prin un cort mai mare și mai desăvârșit, care nu de mând*

s'au făcut, și nici cu sânge de țapi și de vitei, fără chiar cu sângele său a intrat odată pentru totdeauna în sanctuarium, după ce a câștigat mântuirea de veci“. Riturile cu ceremonii sacre în decursul veacurilor au devenit variate în diversele părți ale lumii creștine, păstrând însă cu atât mai lămurit unitatea bisericii lui Hristos; căci, pecum unul este întemeietorul bisericii celei adevărate, așa numai una este biserica cea adevărată, mama noastră, a căreia fii credincioși ne chemăm noi.

Destingem în special două rituri mai marcante: ritul latin sau apusan și ritul grecesc sau oriental, de care să ține și biserica noastră românească.

Spiritul contemplativ al orientalilor cu o liberalitate nespuse de mare în manifestarea simțămintelor inimii omenești față de maiestatea bogată și meloioasă a cântărilor și prin acțiunile simbolice evlavioase, dar libere și naturale ale preotului, a formulat ritul oriental acelu rit, care este podoba bisericii, și de cât care mai frumos nu să poate închipui. Acest rit înfloriat și l'a conservat biserica noastră — printr'o inspirațiune mai înaltă — când s'a unit în celea dogmatice cu Roma.

Pe cât este însă de frumos și bogat ritul oriental, pe atât este și de greu de a-l executa și a-l perface în toate amănuntele lui. Eu am cunoscut preoți bătrâni, cari nu cunoșteau în de ajuns toate prescrierile rituali.

Dacă așadar, pe cum am auzit zicându-se, chiar și străinii sunt încântați de frumșeța ritului nostru, în care poate numai aceea nu le place, că e prea lung; dacă sfinții Părinți ne-au dat moștenire obiceiurile

cel mai nobil: (Foarte bine!) Ce cere oare România? Ea nu vrea să năvălească în Macedonia, nici nu vrea să dobândească influență, sau să-și sporească numărul aderenților la fruntării, nu, căci România e despărțită de teritoriul turcesc, unde se comit atâtea barbarii, de o parte prin regatul Sârbiei, iar de alta prin Bulgaria. România nu face cestiune, decât de limbă, de obiceiuri; ea cere ca cei 800 de mii de cetățeni de naționalitate română, cari locuiesc în țările supuse încă, din nenorocire Turciei, să aibă limba lor națională în școale și în biserici; aceștia voiesc adevărat să useze de ceea-ce este dreptul elementar al fie-cărui în societatea civilizată, fără să fie arestați și trimiși în exil, cum s'a văzut în ultimele persecuțiuni comise de Turci. (Bine. Bravo!)

— A zis bine sub-secretarul de stat, ceea-ce am spus și eu în interpelarea mea, cum-că și amintirile trebuie să îndemne pe Italia a face, ca acțiunea sa în această cestiune să fie eficace. (Foarte bine.)

„În adevăr, ori cine se duce, în România, recunoaște viața latină în caracterul, în obiceiurile și chiar în progresele populației de acolo, ca și în limba ei. (aplaude) vede virtutea latină, de care Românii au dat în todeauna dovadă pe câmpurile de bătălie și pe care o arată cu onoare pe câmpul culturii. (Foarte bine.)

„Când Românii au venit la un congres în patria comună, Roma, noi i-am sărbătorit, i-am aplaudat.

„După cum le-am arătat în cuvinte, așa trebuie să le arătăm și în fapte, că au în noi frați convinși și hotărâți, când e vorba de-a lupta pentru ceea ce constituie dreptul lor și demnitatea lor. (Foarte bine! Bravo!)

Aprobările sunt unanime.

la cari, dacă nu mai mulți, să adună barem rudeniile și vecinii, așa de exemplu: la sfințirea căsii, la cununie, la înmormântare, maslu, și așa mai de parte. Ori cine ce ar zice, dar acestea obiceiuri sunt bune și frumoase și nu e conștient a ne atinge de ele cu intențiunea, că poporul nostru să le părăsască; ei datorință sfântă avem să le păstrăm, și păstrându-le, toată ocaziunea să o folosim, ca să-l luminăm, să nu facă risipă la astfel de ceremonii. Că, iubiților frați! conservatismul poporului este sentul neamului nostru. Acest conservatism, care de multe ori merge până la îndărătnicie, dacă în unele provincie poate fi rău, este însă aceea fortăreață nebiruită, de ale căreia ziduri să înfrâng armele dușmanilor noștri, cari atentează la legea și limba noastră. Nu ne este așadar permis a reforma obiceiurile religioase ale poporului credincios, ni se impune însă a șterge abuzurile împreunate cu acelea, cari aduc după sine ruină morală și materială. Între acestea abuzuri un adevărat flagel este alcoolismul, contra căruia preotul și învățătorul, respective cantorul au să lupte din toate puterile în toată vremea, dar cel mai potrivit prilej îl au spre aceasta tocmai la sfeștăni, la pomeni, și peste tot la funcțiunile sacre. Ce vom zice oare, dacă chiar și preotul și învățătorul se vor dimitte a bea cu un păhar mai mult? Să nu fie! Că cu cuvântul putem mișca inimile credincioșilor spre îndreptare, dar cu exemplul îi vom atrage cătră noi, ca să ne imiteze, dacă nu sunt cu totul incorigibili, de cari, durere, încă avem mulți.

Sus inimile! fraților, să lucrăm în viața Domnului, să luptăm pentru luminarea și

Mulți deputați, între cari și subsecretarul de stat Fucinato, se duc de strâng mâna lui Galli.

Această manifestație de simpatie pentru România, a fost cu adevărat imponentă.

Confesiunea izraelită se tângue. — În adunarea generală, ce au ținut-o la 13 Mai în Budapesta prezidenții districtuali ai comunității izraelite, secretarul cancelariei regnicolare izraelite Dr. Mezei Ferencz, se ocupă în raportul său de situațiunea jidovilor ungari. El se tângue, că rugățile adresate de jidovime deosebitelor guverne, nu s'au bucurat de apăsătoare meritare. Statul n'a împărțit, confesiunea izraelită de atențiunea, de care s'a făcut vrednică, și n'a fost cu considerațiunea cuvenită la aceea, că confesiunea jidovească se ține de bisericile recepte după legile țării. Raporturile materiale ale țării sunt rele, corporațiunile religioase cad sub sarcinile neproporționate. Dispozițiunile făcute în urma unei noue parole economice au adus la marginea ruinei pe micii neguțatori din provincie, și i-a făcut pribeji. Față de marile lupte ale confesiunii, statul este indiferent. Principiul egalei îndreptățiri nu s'a realizat. În bugetul anului 1905 s'au luat 134.700 cor. ca ajutor pentru confesiuni, și din aceasta pe confesiunea jidovească vin numai 51.000. Față cu mișcarea pentru punerea în vigoare a art. de lege XX—1848 raportul protestează contra sistemului de a împărți ajutoare de stat pe contul confesiunii jidovești și poartă să se valideze deplin egalitatea de drept și reciprocitatea între confesiunile recepte. Confesiunea jidovească până acum nu și-a primit dotațiunea în proporțiune cu poporul său. Din cele 2.281.000 cor. rabinii reli-

moralizarea poporului spre a-l conduce la bunăstare pe pământ și la mântuirea de veci în ceriu, și atunci și noi vom avea îndestulare aici și respiață vecinică dincolo.

Între cât voi fi satisfăcut așteptărilor iubiților și venerațiilor frați, nu știu, una însă o știu, că din convingerea sufletului meu, cu intențiune bună am făcut aceste puține observări asupra vieții noastre pastorale; a căror țintă este, ca să ne îndemnăm noi înșine și unul pe altul la recunoașterea frumșetii nelutrecute a ritului și ceremoniilor noastre bisericesti; iar aceasta frumșetă numai prin executarea promptă și uniformă să poate mântui, păstrând totdeauna și obiceiurile poporului nostru, din cari ne vom ține de datorință a șterge abuzurile dăunătoare.

Și dacă prin acestea câte-va cuvinte voi fi făcut cât de mic serviciu, fie spre întărirea sfintei noastre biserici și spre mărirea numelui dumnezeescului ei întemeietor, a Domnului nostru Isus Hristos. Amin.

Atanasie P. Bologa
preot în Lupeni.

FLORICELE DE CÂMP,
schite ușoare. De A. C. DOMȘA
Prețul 1 coroană.

giunei jidovești primesc numai 20.300 cor. Se roagă, ca salariul minimal al rabinilor să se stabilească în 2400 cor.

La celedemaisus numai atât avem de observat, că dacă nici Jidovii nu sunt mulțumiți cu tractarea din partea guvernului, ce vor zice celelalte confesiuni și respective religiuni recepte, cari nici pe de parte nu se bucură de favorul și bunăvoința guvernului, cum se bucura confesiunea izraelită, de dragul căreia s'au adus legile politice-bisericesti?

REVISTE.

Ungaria. Încercările lui Burian au rămas fără rezultatul dorit. Coaliția reprezentată prin Andrassy nu vrea să conceedă nimic. Resultatul visitei lui Andrassy la monarhul nu să știe pozitiv.

România. Conflictul ce s'a iscat între România și Turcia, s'a aplanat într'un mod de tot frumos pentru Românii din Macedonia. Conflictul s'a iscat din pricina, că Turcia a deportat pe doi inspectori, din motivul, că ei ar fi agitatori printre aromânii din comuna Voguz, unde la ss. Paști s'a celebrat serviciul divin în limba română. Intervențiunea consulatului român de a pune pe picior liber pe inspectori a fost zădărnice, până când nu a pășit mai energic.

Turcia a dat satisfacțiunea cerută. Inspectorii de școală scoși din Janina își reocupă posturile. Sultanul cu iradea sa dă comunelor aromâne toate drepturile cetățenești, de cari să bucură celelalte comune — și în special au dreptul de ași putea numi după plac inspectorii de școală. Se recunoaște dreptul de a se folosi limba aromână în școale și în biserici. Acesta e rezultatul, la care a ajuns România sprijinită și de celelalte puteri, în urma căruia elementul aromân a ajuns în drepturile lui atât de firești.

Franța. Din Paris vine o veste de tot interesantă, anume, că preoțimea franceză în cazul că legea despre ruptura bisericii de stat va fi votată, nu va deprinde mai mult nici un fel de serviciu divin. Se spune, că în săptămâna trecută reprezentanții bisericii franceze au ținut o adunare, în care au hotărât, că preoțimea franceză nu va mai săvârși nici o funcție, aparținătoare oficiului divin.

Președintele republicii a fost încunostințat despre aceasta hotărâre a preoțimei franceze. Aceasta veste a făcut o impresie de tot neplăcută asupra celor dela putere, căci în acest caz poporul, care sta cu preoțimea, să va scula contra guvernului.

Peregrinajul la Mănăstirea Prislopului.

Cum s'a anunțat în unul din numărul trecut, Duminecă s'a făcut vestitul peregrinaj la Mănăstirea Prislopului. Preasfințitul Episcop Dr. Vasile Hossu a sosit în gara dela Piski Sâmbătă d. a. însoțit de redactorul nostru și soția sa. Aci îl aștepta canonicul Nestor, avocatul Dr. Gavril Suciu cu dna, pretorii Ianza și Bernat, cari salutară pe Ilustr. Sa de bun sosit. La gara din Hațag era adunată o mulțime de preoți și popor, cari prin graiul simpaticului protop. al Grădiștei Nic. Muntean descoperiră sentimentele lor de neîntrecută bucurie văzându-l sosit în mijlocul lor. Ilustritatea Sa răspunse viu emoționat. Precedați de călăreți lungul convoiu de trăsuri porni spre Hațag. La intrarea în oraș se ridicase o poartă triumfală, unde îl salută în numele populației căpitanul de poliție. În piață, lângă frumosul edificiu al bancei „Hătagana“ se ridică o a doua poartă de verdeată și Episcopul e salutată cu multă căldură de Paul Oltean, inv. pens. curator bisericesc. La poarta bisericii noastre îl întâmpină distinsul vicar al Hațagului Dr. Iacob Radu, prezentându-i crucea și evangelia spre sărutare. Întrați în biserică în fața altarului Vicarul îi adresează câteva cuvinte adânc simțite. Arhiepiscopul în toate răspunsurile sale dă expresia osebitei bucurii ce simte văzându-se în mijlocul turmei sale, a cărei fericire i-a fost concretizată din mila Celui preatnalt. În drumul spre casă îl întâmpină parohul catolic care îi prezintă crucea spre sărutare. Întrând în biserică Episcopul rostește în taină o scurtă rugăciune și apoi ieșind din biserică, intră în casa vicarială. După o pauză scurtă primește vizitele feliuritelor corporațiilor. Sara se aranjază în onoarea înaltului oaspe un frumos conduct cu torțe și harnicul adv. Dr. Victor Bontescu în cuvinte pline de dulceața graiului românesc îl salută cu o vorbire plină de celea mai înălțătoare sentimente. În răspunsul său Episcopul îndeamnă cu tărie pe toți să se alipească cu toată încrederea de sf. Biserică, păstrătoarea adevărată a limbei și datinilor strămoșești.

A doua zi la 6 oare Il. Sa pleacă spre Mănăstire. Ceriul înorat stângea râvna multor credincioși, cari doriau să ieie parte la peregrinaj. Cu toate acestea la 9 oare când Ilustr. Sa ajunsese la Mănăstire colinele din fața ei erau pline de miile credincioșilor veniți unii din mari depărtări ca peregrinii, cam 200. veniți pe jos dela Orăștie sub conducerea protop. Dr. Valer Frenș și a altor 4 preoți. De abia sosit acolo se înșiră și Preasf. Sa între preoții, cari deja de mult, ascultau mărturisirile credincioșilor.

Sta liturgie s'a celebrat afară sub ceriul liber pontificând Ill. Sa Episcopul, asistat de 22 preoți și 2 diaconi. La sfârșitul sfei slujbe Arhiepiscopul suit pe o colină vorbește miilor de credincioși despre Preasf. Fecioară, carea pururea este gata spre ajutorul nostru. Atâta fericire puteai ceti în ochii și fața plină de blândetă a preaiubitului părinte, care să vedea în mijlocul alor mii de oameni, — și atâta îndestulare și mângâiere în chipurile simple ale credincioșilor, cari nu să puteau îndestul sătura ascultând cuvântarea plină de dulceață și sfântă credință a Pă-

rintelui lor. După predică să făcu sfințirea apei și Ilustr. Sa stropi însuși pe toți cei prezenți. Slujba dumnezească să sfârși de abia după 2 oare. Luni d. p. Episcopul merge la Clopotiva și de acolo la Bouțar și cercetând câteva parohii merse la Caransebeș spre a cerceta pe Preasf. Episcop Popea, și de acolo apoi își continuă calea mai departe spre Lugos. Cine ar putea spune fructul spiritului al acestor peregrinaje și sentimentele de înălțare a credincioșilor văzând față în față pe Păstorul lor!

Noutăți.

Din dieceza de Lugos. Nicolae Fabian vicenotar și arhivar consistorial a fost numit administrator parohial în Coșteiul-mare, distr. Lugos. Victor Boca la Pâncinești, distr. Ulpiă-traj. — Aurel Iechim, paroh în Budint, distr. Buziaș, a fost trecut în deficiență și în locu-i numit Emil Degan, oficial diecesan. — Romul Barbescu, paroh în Cârnești a re-pușat la April n. în anul 53 al etății și 31 al preoției și Vasile Petroviciu, preot pensionat în Coșteiul-mare, la 2 Maiu n. — es-crie concurs pentru ocuparea parohiei Zabran, distr. Timișoara. Venitele 2473 cor. 56 fil.

Dela Făgăraș Congregația comitatensă intrunită ieri pentru alegerea vicecomitetului, a ales pe protonotarul comitatens Alexandru Bele, candidatul Românilor. Așa dar primul vicecomite român, de n'ar fi singurul!

Prelegeri populare cu skiopticonul. Dumineca trecută, în 21 a. l. c. s'a ținut conform programului, prelegere cu skiopticonul în comuna Tîr, despre pomărit. Sala de propunere dela școala noastră de acolo, ori cât de spațioasă ar fi, n'a putut cuprinde pe tărani doritori de a asculta prelegerea și de a vedea chipurile așa de clar proiectate, despre pomărit. Directorul prin o vorbire de introducere, arată importanța pomăritului, precum și foloasele materiale cari le aduce acest ram al economiei la alte neamuri, în vremea ce la noi pomicultura este aproape cu totul negleasă. Dl. Dr. Cheșian începe apoi prelegerea, comentând în graiu popular, pe înțelesul tuturor, icoanele referitoare la pomicultura. Cum însă oameni erau prea mulți și nu au încheput cu toți deodată, sala s'a golit, pentru că să dea loc la alți oameni, să asculte și prelegerea carea s'a repetat. Preotul local d. Păcurariu mulțamește în cuvinte alese comitetului pentru bunăvoință și osteneală, iar d. prof. Precup îndeamnă într-o vorbire caldă pe săteni să se ocupe de aci înainte și cu pomicultura, aprobat și aclamat de săteni, cari au urmărit cu interes fo rte viu toate prelegerile. Din Blaj au participat: directorul desp. I. F. Negruțiu, Dr. A. Cheșian, Gavr. Precup, Dr. E. Solomon, Emil Vlăsa, Eugen P. Păcurariu și secretariul Al. Ciura.

Iubileul „Reuniunii române de muzică“ din Sibiu. Reuniunea aceasta își va serba iubileul de 25 ani dela înființarea sa la 8 Iunie a. c. st. n. La acest iubileu vor fi invitați toți foști membri ai reuniunii, binevoitorii ei și reuniunile și corurile românești din patrie. Programa va fi următoarea: Joi la 8 Iunie a. c. nou (Ziua Înălțării Domnului) la oarele 11 a. m. act festiv cu cântări și cuvântare ocazională. — În aceeași zi seara mare concert festiv. A doua zi și eventual și în zilele următoare reprezentarea operetei populare române Moșul Ciocărlan de Tudon de Flondor. Programa detaliată să va publica la timpul său.

Convocare. Despărțământul Fărgău al Reuniunii inv. gr.-cat. din Arhideceza de Alba-Iulia și Făgăraș conf. Ș-lui 21 din „Sta-

tute“ și 9 din „Regulament“ își va ținea adunarea de primăvară la 5 Iunie n. 1905 în sala de învățământ a școalei gr.-cat. din Teaca, la care sunt invitați P. T. membri, pecum și toți doritorii de progresul învățământului poporal.

Petrețeri. Am primit: Invitare la maiialul, ce se va aranja la gimnasiul superior fundational din Năsăud, Duminecă în 28 Maiu n. 1905 în grădina gimnasială. Venitul curat este destinat pentru fondul de rechisite dela gimnas.

Dare de samă și mulțămire publică. Tinerimea română gr.-cat. din Așchileul-mare a aranjat în 2 Mai a. c. o reprezentațiune teatrală cu care ocaziune venitul curat adunat e 70 cor. Suprasolviri au încurs dela următori. Sp. D. Dr. Sîmion Tămaș avocat în Hida 16 c. 80 fil. A. Fodor prot în loc 1 c. 40 fil. Hegedüs László not. în Șimleu 1 c. 20 fil. Sulyszki László not. în loc 1 c. 20 fil. Liblich József propr. în loc 60 fil. Fischer Jacob 60 fil. Ciurdar Mitru 40 fil. Branca Vasilie, Dl not. Fehér Kristoff, Dl Derebeski Lugoș iurist, Dl George Bucșa învățător, Varga Simionesc, Dumitraș Onuț, China Vasilie câte 20 fil. Moldovan Simion 60 fil. Dinafară a încurs dela: P. O. D. Ioan Moldovan protop. în Așchileul-mic 2 cor. Petru Forna propr 1 c. Vasile Borgovan preot în Sinte 2 c. Dumitraș Ioan 1 c. Pentru cari primească cele mai sincere mulțămiri. Așchileul-mare 1905 7 Maiu. Comitetul.

Necrolog + Maria Popoviciu născ. Po-doabă, văduva preoteasă, mângâitoarea a multor întristați, Luni în 22 Maiu 1904 la oarele 11 a. m. în etate de 80 de ani împărtășită cu ss. sacramente, după lungi și grele suferință a încetat din viață. Rămășițele pământești ale mult iubitei și neuitatei defuncte s'a așezat spre eterna odihnă Mercuri în 24 I. c. la 1 oară d. a.

+ Valeriu Vârf, preot gr.-cat. în Archiud, distr. Fărgău, în al 27-lea an al etății și al 3-lea an al preoției și al fericitei sale căsătorii după un morb îndelungat și greu, împărtășit cu ss. taine ale muribunzilor și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului în 24 Maiu 1905.

În veci amintirea lor!

AVIS!

În prăvălia de coloniale, — manufactură. — modă, — boială și oleiuri a Dlui AUREL I. NICOLESCU din Tulhgeș (Gyó-Tölgyes) să caută un băiat din familie bună ca învățacel. Preferiți sunt cei cari posed toate trei limbele patriei, — ajunge însă și limba română și maghiară. Informațiuni detaliate la Redacția foii.

A apărut: a V. ediție

ACATISTERIUL sau carte ce cuprinde în sine rugăciuni pentru pietatea fiecărui creștin. Revăzut și completat. — În rugăciuni această carte e un adevărat mângâitor sufletesc, o carte foarte potrivită pentru fiecare. — Costă leg. 1 cor. + 10 fil. porto.

PARTE SCIENTIFICĂ-LITERARĂ.

O RĂPIRE MISTERIOASĂ.

(Continuare)

„Ești prea afabilă“ reflectai eu tot așa de încet. „Inșă totuși nu pot să primesc, ca dta să ostenești atât de mult pentru un străin.“

Mâna ei micuță tremura într-a mea, însă nu răspunse nimic, ci alergă cu grabă înainte. Deodată să opri. „Trebuie să bîgăm de seamă,“ zise ea cu o intonare ciudată, „câci în apropierea noastră să află o prăpastie înfricoșată, care, pe un timp întunecos ca acesta, de sigur a înghițit pe mulți călăreți rătăciți.“

Mă cuprinsă un simțământ, ca și când ași fi scăpat dintr'un pericol mare; ce fel de pericol a fost acela, am înțeles numai mai târziu.

După un ceas bun, am ajuns la o colibă, în care locuia un tăietor de lemne cu soția sa. Larugarea noastră, ne lăsă înlăuntru, pentru a ne odihni până dimineața. Bravii oameni făcură un foc bun, ca să ne încălzim și să ne uscăm hainele cele plouate. În curând corpul meu fu recreat, și simțându-mă în siguranță, m'am pus să observ pe mântuitoarea mea, carea stând lângă foc, cerca să-și ordoneze părul frumos. Numai acum am văzut cum să cade, cât era de tinără, avea, cel mult 16 ani. și totuși, câtă energie ascundea în sine această statură sveltă și delicată. Fără de pășirea ei în fața celor doi bărbați grosolani, poate că mi-s'ar fi întâmplat vre-o nenorocire, care numai prin curajul ei a fost împedecată.

Să înțelege că i-am mulțămît călduros pentru ajutor, însă dânsa refuză orice mulțămîtă. „Mi-am făcut numai datorința,“ zise ea simplu, „și sunt veselă, că mi-a succedat. Dacă însă vrei să te ariți recunoscător,“ adause ea trăgănând. „atunci te rog a păstra tăcere despre cele întâmplare în casa noastră“

Cuvintele ei deșteptară în mine o suspiciune, așa că instinctive mi-am dus mâna la buzunarul vestei. Bancnotele erau dispărute. Lola văzută mișcarea mea, însă nu arată nici o neliniște și întrebă: „Ai pierdut ceva? Poate că vei afla, ce cauți, în pardesiul dtale.“

Am urmat sfatului, ei. și într'adevăr, bancnotele să aflau în pardesiu.

„O bucată lipsește,“ murmură ea, „valoarea nu i-o știu, însă o jertfă mică a fost absolut necesară.“

„Admir precauțiunea și prezența de spirit ce ai dovedit-o, și trebuie să mărturisesc, că dta ești cea mai nobilă și mai bravă fată, din câte am văzut în viață.“

Ea respinse lauda, roșindu-să. „E primul caz, că au încercat așa ceva,“ explică ea, cu ochii plecați. „Bani au mai luat ei câte odată, însă nici odată n'au amenințat viața cuiva. În noaptea aceasta însă au fost hotărâți să facă și lucrul acesta, fiindcă printr'o gaură din perețele odăiei dtale te-au observat, cum ai scos banii la iveală. Acest lucru le-a amestecat capetele, au luat hotărârea, să te omoare, și apoi dimpreună cu calul dtale, să te prăvălească în prăpastie, pentruca, la caz când ai fi fost găsit, lumea

să creadă că ți-s'a întâmplat o nenorocire. Din fericire i-am auzit cum să înțelegeau la olaltă, și pe când mergeau ei în grajd, ca să pue șeaua pe cal, eu am grăbit la dta, să te trezesc. A fost neapărat de lipsă ca să ieau bancnotele la mine, căci altminteri n'ai fi fost sigur de viață. Acum ți-am descoperit totul, însă te rog a nu uita, că ei sunt tatăl și fratele meu.“

„Nu avea nici o grije, nu-i voi trada.“

Ea-mi mulțămi, surizând cu tristea.

„Ai o soarte grea,“ zisei eu într'un târziu, „și viața dtale trebuie să fie tare tristă.“

Ochii ei negri să ațintiră asupra mea. „Sunt născută ca să sufer,“ răspunse ea încet, „însă nu ca să iau parte la crimă.“

M'a cuprins mila, auzindu-o vorbind astfel. Ce trebuie să sufere sârmana ființă, trăind la olaltă cu un astfel de tată și frate!

„Spune-mi, ești silită —“ întrebai eu cu compătimire, însă ea mă întrerupse cu vehemență: „Nu! nu! Sunt anumite lucruri, cari disolvă toate legăturile naturale. Eu nu-s legată de ceva, ce ar aduce rușine asupra capului meu, și pentru aceea nici odată nu mă voi mai reîntoarce la casa aceea.“

„Dar unde vrei să mergi?“ întrebai eu, aruncând o privire asupra îmbrăcămintei sale sărăcicioase. „Ce ai de gând să începi? Ești încă atât de tinără.“

„Adevărat că-s tinără, însă sunt tare. Nu trebuie să se îngrijească nimeni pentru mine.“

Cu aceste conversația noastră, încetă; când însă în dimineața următoare am aflat-o în culină, cetind într'o carte, al cărei cuprins ea, în etatea și poziția sa socială, nu-l putea înțelege, am urmat unui impuls momentan și am întreat-o dacă nu cumva dorește, să cerceteze vreun institut de educațiune.

„Oh!“ suspină ea, „nu știu ce ași da, ca să pot învăța aceea, ce știu alte fete.“

Am socotit în mine, că aci nu numai că era ocaziune ca să mă pot arăta recunoscător cătră mântuitoarea vieții mele, ci ca să fac și un lucru bun față de o sârmană ființă omenească, carea pentru mine s'a lăpădat de ai săi și acuma stătea între străini, fără de nici un ajutor. Îmi era permis? puteam să las fata în starea sa părăsită? Nu era datorința mea, ca să mă îngrijesc pentru viitorul Lolei? După o consfătuire mai lungă cu dânsa, în care timp am avut să lupt tare mult cu mândria ei, deoarece nu voia să primească nici un ajutor din partea mea, — în sfârșit ne-am înțeles, ca îndată — ce mi-va fi cu puțință, să o introduc într'un pensionat din apropierea Londrei, pe a cărui directoare din întâmplare o cunoșteam. Până atunci dânsa voia să-și caute un loc de serviciu, pentru a-și câștiga ceva bani, cu cari să-și cumpere cele mai de lipsă.

(Va urma.)

Păstorul sufletesc și săvârșirea funcțiilor sacre.

(Continuare și fine).

Câte lucruri bune nu s'ar putea face prin o uniformă purcedere și observare a dispozițiilor bisericeii din partea preoților. Azi multe din datinile rele ar fi numai cu memoria existenței de odinioară, iar nu din ce în ce să prospereze în rău cum sunt d. e. pomenile, priveghiurile morților și altele trecute de mult preste scopul și misiunea lor originală creștină și degenerare de multe ori în motive de beutură și scârbă, după cum foarte frumos ne arată Dr. A. Grama în Foaia bis. 1884 (p. 296 urm. și 309 et. urm.) — Azi n'am mai umbla ca cerșitorii strângând în traistă „mila“ creștinilor la sfințirea de case, la pomene, la umblarea cu crucea la Bobotează, lucruri, — după starea de azi a lumii, — incompatibile și detragătoare preoției și căroră, acuma e timpul suprem să le zicem: „*Vivite felices, quibus est peracta fortuna jam sua!*“ — Afară de aceea prin indulgița preoților câte datini pii nu să prefac și azi în lucruri nesuferibile. — Un obicei foarte frumos și creștin este ridicarea restignirilor pe lângă drumuri, cari cu ocaziunea ridicării să binecuvântă de preoți. Indulgița preoțească este și aici cauza de majoritatea chipurilor acestor restigniri în loc să escite pietate în privitori produc aversiune și un fel de scandalizare, când vezi cu ce icoană schilodă, cu ce caricaturi și schimonosituri, reprezintă creștinii azi pe Mântuitorul Christos și încă în locuri publice, ca cei necredincioși să aibă mai bun motiv de hulă. Preoții trebuie să explice poporului, că pentru atari chipuri să nu-și deie bani; să nu le conceadă absolute a le așeza în locuri publice denegând a priori binecuvântarea lor. (Vezi Dr. Raț Inst. drept. canon. pag. 632.)

Tot asemenea să denege preotul servirea s. liturgie în sărbările superstițioase, sub a căroră sarcină atât de grea să află și azi poporul nostru și în aceste zile va porni întâiu preotul oameni săi la lucru.

La botez preotul prin explicările și lămuririle recerute va scoate din us datina cea rea de a pune copiilor nume numai Ioan și Maria, sau alte nume foarte usitate în parohie, așa că mai târziu, ca să poți cunoaște un om, trebuie să-l numești cu numele tată-so și cu a moșu-so ori doară chiar și strămoșu-so, cu câte 4—5 nume, abstrăgând dela aceea că identitatea numelor e cauza principală a numelor de batjocură, de ocară, cari nu sunt compatibile cu creștinismul. Copiii, cât să poate, necondiționat să capete nume de ale sfinților, sau dacă părinții insistă pe lângă nume păgân, atunci preotul să-i pue și un nume de sfânt, care să-i fie patron. Nu va concede preotul, să funcționeze ca nași indivizi păgâni sau de altă religione ori confesiune, dar nici păcătoși publici, căci cum ar putea aceștia asigura viața creștinească a nou botezatului. Va cânta preotul a împedeca punerea apei sfințite în covățica, unde spală scutecele copilului. Specialmente va grijă, ca copii să se boteze cu posibilă grabă, iar nu după luni de zile.

Dator este păstorul sufletesc a denega fără nici o considerare murdară căsătoria respective cununia mirilor, cari nu sunt în stare a satisface postulatul din Titl. IV. Sect. I. Cap. III. § 35. Concil. prov. II. Blaj 1882, care pofteste sub greutatea împedecării căsătoriei cunoștința rugăciunilor și a adevărilor de credință.

Cine poate pofți viață morală, creștere religioasă a fiilor, respect față de Dumnezeu și legea lui dela aceia, cari să căsătorească fără aceste cunoștințe? Cine e de vină, că din o mică laxitate la vedere, să ruinează generațiunii întregi în respectul religios, deoarece nime nu poate, respecta și venera aceea, ce nu cunoaște?! Să ne mai plângem apoi, că din zi în zi în poporul nostru scade sântul religios și e aplicat spre câte și mai câte vicii, cum este de exemplu și acela, că azi preoții nu mai au respectul de odinioară?? Și cu toate acestea în puține locuri să observă cu scrupulositate dispusețiunea această salutară!

Maliția, îndărătnicia și încăpăținarea păcătoșilor vor încerca ce e drept, ași răsbuna asupra preotului pentru zelul și energia ce o desvoltă, dar marea majoritate a celor buni va fi apărătorul lui, iar timpul și conștiința păstorului va aduce și pe cei răi la calea adevărată. Ca întărire în privința aceasta păstorul are cuvintele Mântuitorului (dela Ev. Ioan XV. 18) „De vă urește pe voi lumea, știți că pe mine mai înainte decât pe voi m'a urit. De ași fi din lume, lumea ar iubi pe at' său!”, iar apostolul Pavel (Gal. I. 10.) „De ași plăcea numai oamenilor, n'ași fi serv a lui Christos.” „Bine, serv bun și credincios, preste puține ai fost pus, preste multe te voi pune; întră întră bucuria Domnului tău!” (Mat. 25. 23) „Pe servul cel netrebnic aruncați-l în întunecul din afară” (Mat. 25. 30.) „De mă iubeste cineva, va păzi cuvântul meu, și Părintele meu îl va iubi și vom veni la el și vom face locaș la el.” Ioan XIV. 23. și apoi, dacă Dumnezeu e cu noi, cine va fi contra noastră!? iar s. Ignățiu scintil. „Cel ce să teme tare de oameni, nici odată nimic nu va face pentru Dumnezeu.”

Iată câteva și foarte puține cuvinte despre tema propusă. Ca să scrii per longum et latum ar trebui să faci volume întregi. Prea sarcină și foarte mare răspundere stă pe umerii noștri așa că trebuie să fim inzestrați cu mare forță, ca să ne schimbăm. „Atâte și așa de multe sunt obligațiunile preoților, zice Magistrul de mare pietate Avila, încât cine ar implini numai și a treia parte din ele, ar fi de toți finut ca sfânt, precând dacă el s'ar îndestuli numai cu atâte, n'ar putea scăpa de gheena” iar Ezechil (XXXIV) zice: „Iată eu însumi preste păstori, vei cere turma mea din mâinile lor! De aceea zice și S. Ioan Crisostom (Hom. III. act apost.) „Nu altmintrelea grăesc, decât cum simțesc! Nu cred că să vor putea mântui mulți preoți, ci mult mai mulți vor peri; nu din altă cauză decât că lucrul pofteste o nisuință mare” iar s. Gregoriu M. (Hom. 27 în evang.) adauge „deoarce primim, ce e drept, oficiul preotesc însă lucrul oficiului nu-l îndeplinim!” și Apostol Filip (II. 21) aduce ca cauză a perirei împrejurarea, că preoții „caută toate cele ce sunt ale lor, nu acelea ce sunt ale lui Isus Christos!”

Ce are dară să facă preotul în fața atâtor greutăți? Dela cine să poată primi armele necesari, pentruca să poată învinge? A bună seamă, că dela oameni nu, ci singur numai dela Dumnezeu. „Ajutorul meu dela Domnul, celce a făcut ceriul și pământul... Domnul te va păzi pe tine, Domnul își este fie umbră preste mâna ta cea dreaptă... te va păzi pe tine de tot răul, păziva sufletul tău.” Ps. 120. „Cu cât lucrurile sunt mai depărtate, cu atâtea mai tare trebuie a spera în Dumnezeu, căci ajutorul lui Dumnezeu acolo e mai mare, unde lipsește cele omenești zice s. Ignățiu Scintil. (Apophtegm. sacr.) — În mijlocul atâtor furtune și valuri, ancora scăpării noastre numai Dumnezeu poate fi »Ceice sperează în Domnul își vor schimba puterea, vor primi aripi ca și vulturul; vor alerga și nu se vor osteni, vor umbla și nu vor greși!“ zice Isaia XL.

Dacă Domnul mă paște, nimic nu-mi va lipsi. Celce a ales cele slabe, ca să rușineze cu ele pe cele tari, ne va întări și pe noi, ca să-i putem servi întru dreptate. „Drept aceea, iubiți mei frați, zice Apl. la Corinteni I. 15. 58. fiți tari, neclătiți sporind în lucrul Domnului totdeauna. știind, că osteneala voastră nu este deșcartă în Domnul,“ ci cu cât e mai mare și mai grea, cu atâtea e mai bine răsplătită. „fieste care va primi plata sa după osteneala sa!“ I. Cor. III. 8.

Aleagă-și dară alți părți pământene și tempurane, în cari să se desfăteze, partea noastră fie Domnul; bea alții plăceri mortifere, partea păharului nostru fie Domnul! (S. Augustin în ps. 15.) Să fim „ca nește arbori plantați pe lângă ape curgătoare, să aducem fruct în timpul nostru învățând de a împreuna ambele: nevinovăția vieții și învățătura!“ (S. Augustin de vit cler.) Să ne desbrăcăm cu totul de omul cel vechiu și simțirile noastre să le facem nouă. S. Apostol Pavel Rom. XII. 2. „și de servește cineva, să servească, ca din putere, care o dă Dumnezeu“ I. Petru IV. II. Astfel, când va veni Păstorul păstorilor să ceară din mâinile noastre turma incredințată (Ezechil) să putem zice cu Isaia (V. 3. 4.) „Acuma dară, voi locuitorii Ierusalimului și bărbații Iudei, judecați între mine și între via mea. Ce este, ce ar fi trebuit să fac mâi mult viei mele, și nu i-am făcut!“

Săniosif în 10 Iuliu 1904.

Stefan Buzila,
preot.

Dare de samă și mulțămintă publică.

(Continuare și fine.)

D. Data 5 cor. A. Fărcaș subjuđe r. 5 cor. I. Olariu casar 5 cor. S. Șerban not. cerc. 2 cor. M. Zomonița 2 cor. Dr. I. Petruțiu cand. adv. 2 cor. G. Țanțariu 2 cor. N. Opreanu 2 cor. I. de Orbonaș 2 cor. G. Oprea ppresb. 2 cor. I. Ciuciu com. 2 cor. G. Socaciu com. 2 cor. Teodor Istier inv. 2 cor. E. Varga 1 cor. toți din M. Ilia. Dr. Iosif Gall mare proprietar Lucareț 20 cor. Octavian Feier esp. la konz. Arad 2 cor. I. Petrișor preot Ocșor 2 cor. Mihail Velicieu adv. Chișineu 10 cor. Mateiu Voilean asesor konz. Sibiu 10 cor. Samuil C. Cupsa ppresb. Cupșeni 10 cor. Dr. M. Cristea asesor konz.

Sibiu 2 cor. Dr. G. Proca secr. konz. Sibiu 2 cor. Manasiu iar preot Piski 2 cor. „Crișana“ int. de cred. Brad 100 cor. I. Gomboș preot Abrud-sat 1 cor. Ios. Morariu ppresb. Dobra 3 cor. 40 fil. I. Sârb preot Roșcani 2 cor. S. Olariu Tisa 3 cor. N. N. 2 cor. Muntenescu 2 cor. N. Gostaie prop. 2 cor. P. Hădău preot 1 cor. E. Șuiaga preot 2 cor. T. Roșu inv. Dobra 1 cor. I. Șuiaga preot 1 cor. A. Opreanu hotelier 60 fil. L. Vraciu contabil Dobra 1 cor. „Albina“ fil. Brașov 40 cor. M. Rișcuța locotenent Arad 10 cor. I. Draia preot Tomnatec 3 cor. „Sentinela“ inst. de cred. Satul-nou 30 cor. C. Biro preot Herendești 12 cor. Dr. B. Preda adv. Câmpeni 5 cor. R. Furdul ppresb. Câmpeni 5 cor. Dumitru Goia preot Șohodol 5 cor. C. Cotișel preot Certege 5 cor. „Doina“ inst. de cred. Câmpeni 5 cor. I. Poruțiu preot Bistra 2 cor. I. Nicolae preot Albac-Arada 2 cor. N. Oneț preot Peleş 2 cor. N. Cotișel primar Certege 2 cor. „Olteana“ inst. de cred. Viștea-inf. 20 cor. P. Ilieș ing. Constanța (România) 24 cor.

Tuturor binefăcătorilor le exprimăm profundă mulțămintă.

Brad. 31 Martie 1905.

Comitetul aranjator:

Dr. Pavel Oprea, Dr. I. Radu, A. Bratu,
președinte. secretar. casar.

Mihail Stoica,
controlor.

Bibliografie.

A apărut.

„Sămănătorul“ Revistă Literară. Anul IV. Nr. 19. N. Iorga. — Lipsă de loialitate. St. O. Iosif. — Visul lui Ștefan cel Mare. Vasile Pop. — Mai tare ca iubirea (nuvelă). I. M. Marinescu. — Privegherea (poesie). M. Sadoveanu. — Floarea-Oflită (roman). Eug. Boureanu. — Primavară (poesie). Cronică. N. Iorga. și I. Scurtu. — Despre noii membri ai Academiei Române, trei volume de nuvele, broșura d-lui Haret. „Chestia țărănească“ „Cuvântul adevărului“ „Familia“ „Convorbirile literare“ „Luceafărul“ „Sezătoarea“ „Noua revistă universitară“ „Școala“ despre conferința d-lui D. Onciul și brașura anonimă „Bulgarii și noi“. Numărul 20 bani.

BIBLIOTECA UNIREI.*)

1. Benhur sau zilele lui Mesia, de Lewis Wallace, 2 v. 2-90
2. M. Eminescu. Studiū critic —90
3. Câte-va momente din începuturile bisericeii rom. de C. Auner —20
4. Nume de familie la românii din Ungaria, de A. Viciu. —12
5. Din viața lui I. Micul de M. Străjan —16
6. Albertina. Povestire de Dr. V. Bojor. —30
7. Cestiuni din dreptul bis. unite p. I. II. 3-40
8. Cele doue fețe ale lumii de Nicu —30
9. Ziua Deșteptării de Aurel Fodor —16
10. Cele două conștiințe, pieză teatrală în 5 acte, trad. de Simion Zehan —40

*) Aceia, cari vor comanda de odată toți 10 Nrii, fi primesc cu 6-10 cor. în loc 8-84 cor.

Editor și redactor răspunzător:
Aurel C. Domșa.

Cea mai bună apă minerală.

Aduc la cunoștință onoratului public, că singur
eu pot servi cu apă de:

(12) 5-5

RÉPÁTI

**cea mai escelentă și sănătoasă apă
minerală.**

Blaj,

Salamon Sinberger.

Cea mai minunată și sănătoasă apă minerală.

(5) 5-52

Julius Erös.

Sibiu (Nagyszeben) str. Cisnădiei 3.

Tot felul de oroloage, juvare din aur și
argint, — tăcămuri din argint, recuise de aur și
argint pentru biserici.

Cel mai mare deposit din Ardeal

Mare deposit de sticle măritoare, ocheane și
binocle

Comandele se esecută numai pe lângă
rambursă.

⊗ Reparările se esecută prompt și efin. ⊗

Cumpăr eventual schimb cu cel mai mare preți
curent obiecte vechi de aur și argint și petri
scumpe.

La cerere trimit franco și gratis Prețcurent ilustrat.

Nr. 3016. F. Orologiu cilindru remontoir din argint, cu acoperișuri
duple de o construcție puternică și trainică, costă 750 coroane.



EDICT.

Ioan Șanța din T. Sarauad comitatul Selaj,
care de doi ani încoace petrece în locuri ne-
cunoscute, prin aceasta este provocat ca în
termin de un an și o zi să se prezenteze
în fața oficiului protopopesc din Santău (Ta-
snád-Szántó) în cauza procesuală de divorț
vincular, intentat lui din partea soției sale
din T. Sarauad Iuliana Macarie. — la din
contră procesul se va pune în curgere și fără
dănsul.

Santău 9 Maiu 1905.

Demetriu Coroian,

(14) 3-3 protopop gr.-cat. în tractul Sarauadului.



Fala fiecărei econoame
a avea o cafea bună.

Cafeaua

Kneipp de maltă a lui »Kathreiner«

nar trebui să lipsească,
dela pregătirea cafelei zil-
nicie, din nici o bucatărie.

Să se ceară numai în pa-
chete originale cu numele
»KATHREINER«.

Rumän. 1 b. 1905.

48) 10-20

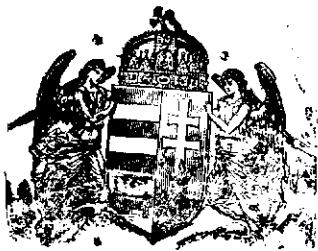
La espozițiunea milenară din Budapesta de la 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătoria de clopote și fabrica de scaune de fer
— pentru clopote a lui —

Antoniou Novotny

— în Timișoara-Fabrie —

(22) 32-52



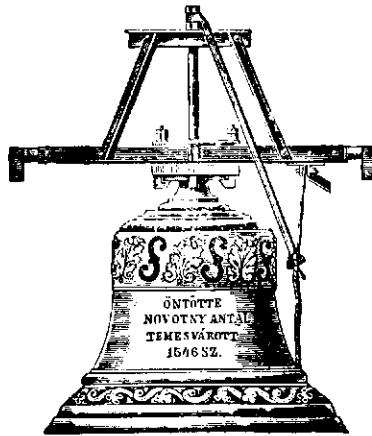
se recomandă spre pregătirea
clopotelor nouă, pe cum la tur-
narea de nouă a clopotelor stricate,
mai de parte spre facerea de
clopote întregi armonioase, pe
lângă garanție pe mai mulți ani,
provădute cu ajustări de fer
bătut, construite spre a le întoree
cu nșurintă în ori ce parte, în

dată ce clopotele sint bătute de o lature prin aceea ce sint mântuite
de crepare. — Cu deosebire recomand

— clopotele găurite —

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sint provădute
în partea superiără — ca violina — cu găuri după figura S și pentru
aceea aū un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut
și cu vibrarea mai voluminosă, de cât cele de sistem vechiū, așa,
că un clopot patentat de 327 kg. este egal în tonul unni clopot
de 461 kg. făcut după sistemul vechiū. Mai de parte se re-
comandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător,
— spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer
bătut — ca și spre turnarea de toce de metal.

Preț-curanturī ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.



AVIS!

Am onoare a aduce la cuno-
știță P. T. Public că în atelierul
meu de tinicherie să pregătesc,
conform cerințelor timpului de azi,
tot soiul de lucruri în aceasta
bransă, și anume: tot felul de
lucruri de tinichia (badog) aco-
perisuri din tinichia dublă
cu aprobarea comisiei de
edificare, cade de scaldat,
precum: și tot felul de lu-
cruri pentru culină.

Să face atent O. Public cu
deosebire la repararea stropitoa-
relor de peronosporă.

Comandele și reparaturile din
provincia să esecută iute și bine.

A să adresa la

Ignatz Ebel,
tinichigiu în Blaj (Balászfalva.)

(15) 2-2